

بخش شانزدهم

نامه‌های شاهنامه‌ای

این بخش در برگیرنده ۱۰۵ نام میباشد.

آذر همایون - از فرزندان سام در چم :
آتش فرخنده ، آتش شکوهمند ، آتش نیک
آرزو - نام دیگر " دلارام " همسردار او .
همسر سلم - همسر بهرام گور . در چم :
آرمان ، خواسته ، امید .

آزاده - مادر گشتاسب ، دختر گسستم ،
دلداد بهرام گور که چنگنواز بیهمتا
بود در چم : نژاده ، بزرگزاده ، باگوهر ،
(در شاهنامه واژه (آزاده) به ایرانی
در برابر ترک و تازی گفته شده است)
آزاده خرمی - همسر تور . در چم : شاد ،
وارسته ، با تبار ، بزرگزاده خرم .

ارنواز - (مانند سرفراز) : دختر
جمشید . در چم : نیکوسخن ، خوش زبان
اسپینوی - (مانند رسمی گوی) : همسر
تژاوتورانی که زن بیژن شد . باهوش .
استور - (مانند سرپوش) : مادر بهمن .
اقری - (مانند مروی) : همسر اجر ب که
پسر سیامک بود . در چم : گرامی ، با
فر و شکوه ، با ارج ، گرانمایه ، بزرگ .
اوراشی - (مانند درباشی) : همسر
اوراش پسر سیامک .

بانورام - زن رستم ، خواهر گیو . مادر
بیژن . در چم : بانوی نیک و آرام .
باتو گشسب - (مانند با او گذشت) :
دختر رستم ، همسر گیو . در چم : دارنده

اسب نر نیرومند .
باهنگ - همسر جمشید . در چم : نیک ،
برجسته ، خوب ، والا ، با ارج .
بساک - (مانند سوار) : دختر سیامک
در چم : تاج گل که شاهان بر سر نهند
به آفرید - دختر کی گشتاسب . در چم :
آفریده نیک ، زاده برجسته و خوب .
بری - (مانند سری) : دختر سیامک .
در چم : در آغوش ، آغوشی .
بهتن - (مانند دلبر) : دختر ارجاسب
در چم : زیبای نیرومند ، نیک پیکر .
پرتگیس - دختر افراسیاب ، همسر
سیاوش ، مادر کیخسرو . در چم : دوست
همه ، گرانمایه برای همه ، با ارج .
پریچهر - همسر سام ، مادر زال . در چم
دختر فرشته ، زیبا رخ ، خوشگل .
تن ناز - مادر لهراسب ، دختر آرش .
در چم : زیبا پیکر ، نرم پیکر ، ناز
توران - دختر خسرو پرویز .
توران بانو
توران تاج
توران دخت
تهمک - (مانند پرده) : زن نیرومند و
با نژاد . (از نامهای شاهنامه) .
تهمینه - زن رستم ، مادر سهراب ،
دختر پادشاه سمنگان . در چم : توانا
و نیرومند .

جریره - (مانند زمینه) : دختر پیران
 ویسه و گلشهر • همسر سیاوش ، مادر
 خسرو •
جمنك - (مانند نمك) : خواهر جمشید
 كه همزاد او بود • درچم : همزاد خوب •
چهر آزاد - نام دیگر "هما" دختر
 بهمن • درچم : نیک نژاد ، نیک گوهر •
چهر زاد - دختر بهمن ، مادر داراب
 در چم : آزاد نیا ، آزاده تبار ، نژاده
خجیر - (مانند گریز) : مادر سیاوش •
 در چم : نیک نژاد ، زیبا رخ •
خوزك - (مانند كوزه) : دختر ایرج •
 در چم : غنچه گل (كوزك و غوزك) •
خوشك - نامی شاهنامه ای • درچم :
 خوشه دوست داشتنی و زیبا •
دل آرا - همسر دارا ، مادر روشنگر • درچم
 دلبر ، دلدار ، زیبا ، گیرا ، فریبا •
ده ستان - دختر ارجاسب • درچم
 گیرنده شهر و ده ، پیروز •
رودابه - دختر مهرباب پادشاه کابل ،
 زن زال ، مادر رستم • درچم : فرزند
 فروغ و درخشش ، تابان ، رخشان •
روشنگر - دختر دارا • درچم : تابان •
زراوه - (مانند سواره) : دختر رستم ،

درچم : زرینه ، دارای رنگوروی تلایی •
زریانو - دختر رستم که سرداری جنگی
 بود • درچم : بانوی تلایی •
زرستا - (مانند چمن سا) : دختر
 ارجاسب • درچم : مانند زر بودن •
زرستان - (مانند چمن کار) : نگه زرستا
زرستن - (مانند نبستن) : نگهبان زرستا
زرشام - دختری از خاندان جمشید •
 در چم : فروغ تاریکی • چراغ •
زرین چنار - مادر لهراسب • درچم :
 بلندبالای زرینه • زیبا اندام •
زوشك - (مانند پشته) : دختر
 فریدون • درچم : ستاره تیر (زاوش) •
زی شك - نگه به "زوشك" •
ستاره - دختر افراسیاب •
سرو - زن تور ، دختر شاهیمین •
سمبوك - (مانند همبود) : مادر کاوس
 و دختر غباد • درچم : مانند گل سمن
 دوست داشتنی بودن •
سمبیکه - نگه به "سمبوك" •
سمن بر - زن کابلی دایه سمن ناز •
 در چم : سمن تن ، سمن پیکر ، گلتن
سمن ناز - دختر کورنگ ، همسر جمشید
 و مادر تور • درچم : گل سدبرگ ، سمن
 ملوس و زیبا ، یاسمن خوشبو •
سودابه - زن کیکاوس ، دختر شاه
 هاماوران • درچم : درخشنده ، تابان •

سوسن - همسر رامشگر تورانی دربار
 افراسیاب • درچم : گل زیبای سوسن •
سهی - (مانند کمی) : زن ایرج • درچم
 راست ، کشیده ، بلندبالا ، زیبا •
سهی دختر - نگه به "سهی" •
سهی سرو - نگه به "سهی" •
سیامی - زن سیامک • درچم : دارنده
 گیسوان بلند سیاه رنگ و زیبا •
سیندخت - دختر مهرباب پادشاه
 کابل ، مادر رودابه مادر رستم • درچم :
 دختر سیمرغ ، شکوهمند ، بافر •
شادبهر - ماهرویی در زمان بهمن •
 در چم : همیشه سرشاد ، خرم •
شاهرود - زن سهراب ، مادر برزو • در
 چم : رود بزرگ ، نام سازی •
شایه - (مانند سایه) : نامی در شاه
 نامه • در چم : شایسته ، بزرگ •
شهریانو - زن رستم ، مادر فرامرز ،
 خواهر گیو • درچم : بانوی شهریار •
شهریانوارم - نخستین زن رستم •
 خواهر گودرز • درچم : بانوی شهریار
 دوست منش و آرام •
شهرسپه - نامی در شاهنامه • در چم :
 فرمانده ، بزرگ •
شهرناز - دختر جمشید ، زن فریدون
 و مادر ایرج و سلم و تور • درچم : دلبر
 شهریار ، دلداده شاه •

شهرنواز - نام دیگر "شهرناز" •
 در چم : نواز شگر شهریار • مردم دار •
شهرود - دختری از سمنگان ، زن سهراب
 در چم : شهریار سیما ، بزرگزاده •
شهرود - زن سهراب ، مادر برزو • در
 چم : رود بزرگ ، ساز بزرگ •
شهرنیاز - نام دیگر "شهرناز" •
شیده - مادر تورج ، (نام پسر
 افراسیاب نیز هست) • در چم : پسر
 فروغ ، خورشید گونه ، چشمه مهر •
غوزك - دختر مزدك ، بانوی هوشنگ •
 در چم : غنچه گل ، جوانه گل •
غوزه - نگه به "غوزك" •
فتنه - دلداده چینی بهرام گور •
فرانك - مادر فریدون ، همسر آبتین •
 در چم : پروانه ، شا پرك •
فرنگیس - دختر افراسیاب ، مادر
 کیخسرو • درچم : همه را دوست ، پری
 گیسو ، دارنده گیسوان زیبا •
قرناز - زنی در شاهنامه • درچم : ناز
 بزرگ ، با کرشمه ، ملوس •
فرهنگ - مادر کیکاوس • درچم : دارای
 فر و دانش ، آموزش دهنده نیکی •
فری گیس - نگه به "فرنگیس" •
فغانستان - (مانند کهستان) : دختر

" کید " پادشاه هندوستان • در چم
جایگاه خدایان، خدایار •

کتایون - زن کی گشتاسب، مادر
اسفندیار • در چم: پاك وى آلايش •
كسيفرى - (مانند همی بری) : نام
دیگر " فرنگیس " •
كوزك - (مانند رودك) : دختر ایرج •
در چم : غنچه گل ، جوانه گل •
كوشنگ - مادر منوچهر •

گردآفرید - دختر کژدهم، از سرداران
شاهنامه • در چم: دلاور ، دلیر ، پیل •
گل آرا - مادر روشنك دختر دارا •
گلشهر - زن پیران و بسه • در چم :
نماد زیبایی ، دلداده شهریار •
گلنار - دلداده اردوان • در چم: گل
انار ، گل سرخ بزرگ سد برگ •

مادرك - (مانند شاتره) : زن تهماسب
و مادر زاب • در چم: مادر خوب •
ماريه - دختر کیومرث (همان است که
امروز " مریم " شده است) •
مانوشك - خواهر منوچهر • در چم :
کوه کوچک یا ماه جاویدانی •
ماه آزاده خوی - زن تور •
ماه آزاده سی - زن ایرج ، دختر
تور ، مادر منوچهر •

ماه آفرید - زن ایرج • مادر منوچهر •
همسر بهرام گور •

ماه تك - همسر جمشید • در چم: ماه
بیهمتا ، زیبا ی بیمانند ، خوشگل •
منیژه - دختر افراسیاب ، خواهر
فرنگیس ، زن بیژن • در چم : دارنده
اندیشه پاك و اشویی •
مهان - (مانند شهان) : دختر رستم
و همسر گیو • در چم مانند ماه •

ناهید - نام دیگر " کتایون " •
نساك - (مانند زمان) : زن سیامك •
در چم : تاج گل •

واریز کنا - (مانند کاریز سرا) : دخت
کی گشتاسب ، خواهر هما • (فردوسی
از او به نام " به آفرید " یاد میکند)
وساك - نگه به " نساك " •

ویرگد - (مانند شیرك) : زن ایرج • در
چم : باهوش دوست داشتنی •
ویسیان فریا - (مانند ریسمان در پا)
امروز شده است " فرنگیس " •

هما - خواهر اسفندیار ، دختر بهمن ،
دختر گشتاسب ، فرسته نرسی به
نزد خاغان چین • در چم مرغ شکوه •
همای آزاد - دختر بهمن • نام زنی
که برادرش را از دست ضحاک رها کند

هوت - دختر وشتاسب • خوش پیکر
هوتا اوسا - همسر گشتاسب •

هوتاس - همسر وشتاسب • در چم :
خوش پیکر ، زیبا کمر ، نیک اندام •
هوتس - (مانند بودن) : زن گشتاسب
(امروز آتوسا شده است) • در چم :
زیبا اندام ، خوش بر و پا ، خوش پیکر •
هوتن - دختر وشتاسب • در چم: تن
خوب ، پیکره زیبا ، خوش اندام •
هوتوس - نگه به " هوتس " •

هوچهر - مادر سیاوش • در چم :
نیک نژاد ، زیبا رخ •
هوفر - نام زنی • در چم: فر زیبایی •

یملك - در چم " جم " همزاد و ستودنی
یمی - در چم " جم " •
یيمك - شاهدختی که خواهر همزاد
جمشید بود •